

22. ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΜΥΚΗΝΩΝ: ΕΚΑΤΕΡΩΘΕΝ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΟΙΚΙΑΣ

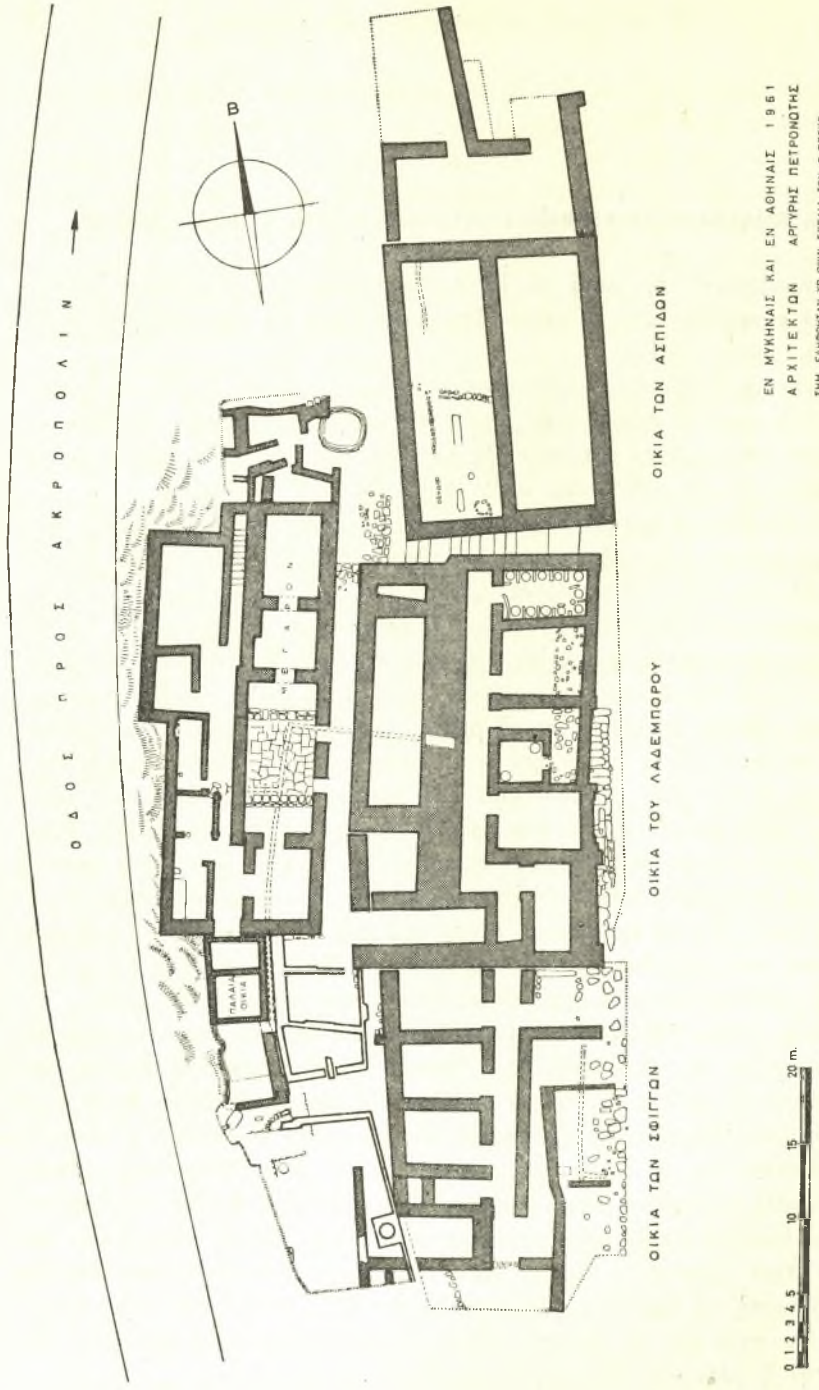
Ἀποπερατωθείσης κατὰ τὸ 1959 τῆς ἀνασκαφῆς τῆς Δυτικῆς Οἰκίας, ἡ ἔρευνα συνεχίσθη κατὰ τὸ τρέχον ἔτος νοτίως καί, εἰς περιωρισμένην μόνον κλίμακα, βορείως αὐτῆς.

I. Διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἀνασκαφῆς νοτίως τῆς Δυτικῆς Οἰκίας ἀπεκαλύφθη ὀλόκληρον τὸ νοτιοδυτικῶς αὐτῆς εὐρισκόμενον παλαιότερον οἰκοδόμημα, μέρος τοῦ ὁποίου εἶχεν ἤδη ἐρευνηθῆ κατὰ τὰς ἐργασίας τῶν προηγουμένων ἐτῶν (βλ. Ἔργον 1958, εἰκ. 233· 1959, εἰκ. 106 καὶ 107).

Τὸ οἰκοδόμημα σχηματίζει μίαν στενομήκη οἰκίαν (βλ. σχεδ. εἰκ. 1, ἄνω ἀριστερᾶ, καὶ πίν. 113α.β), ἔχουσαν ἀπὸ τῆς ἐξωτερικῆς γραμμῆς τῶν τοίχων μῆκος 11.75μ. καὶ πλάτος 3.50μ. Ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν δωματίων, ἅτινα παρατάσσονται τὸ ἐν ὀπισθεν τοῦ ἄλλου μὲ κατεύθυνσιν ἀπὸ Β. πρὸς Ν. Τὰ δύο βορειότερα ἔχουν μικρότερον βάθος, ἐνῶ τὸ τρίτον πρὸς Ν. εἶναι ἐπιμηκέστερον.

Ὅπως αἱ παρακείμεναι μυκηναϊκαὶ οἰκίαι, εἶναι καὶ ἡ παροῦσα θεμελιωμένη ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ βράχου. Τὰ θεμέλια τῆς εἶναι κατεσκευασμένα ἐκ μικρῶν λίθων τοποθετημένων εἰς διπλοῦν στίχον. Ἐχουν πᾶχος 0.50μ., σῶζονται δὲ εἰς ὕψος μέχρι 0.55μ. Τοῦ δυτικοῦ θεμελίου ἐλάχιστα μόνον λείψανα διετηρήθησαν εἰς τὰ δύο πρὸς Β. δωμάτια (βλ. πίν. 113α), δυνάμεθα ὅμως νὰ παρακολουθήσωμεν εὐχερῶς τὴν πορείαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸ λοιπὸν μὴ διατηρηθὲν τμήμα ἐκ τοῦ λαξευθέντος εἰς τὸν φυσικὸν βράχον τοιχοβάτου· ἀλλ' εἰς τὸ νοτιώτερον τμήμα τοῦ πρὸς Ν. δωματίου τὰ χρησιμοποιοθέντα κατὰ τὴν διάνοξιν τῆς παραπλεύρωσ ὁδοῦ (βλ. σχεδ. εἰκ. 2) μηχανήματα κατέστρεψαν πᾶν ἔχνος θεμελιώσεως πρὸς τὴν πλευρὰν αὐτὴν.

Εἶναι μᾶλλον βέβαιον ὅτι ἡ συνεχιζομένη ἄνωθεν τῶν θεμελιῶν τοιχοδομία ἀπετελεῖτο ἐξ ὁμῶν πλίνθων. Ἐπειδὴ τὰ διατηρηθέντα θεμέλια δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ὕψος τοῦ ἀρχικοῦ δαπέδου τῆς οἰκίας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὀρισθοῦν μετὰ βεβαιότητος τὰ σημεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα εὐρίσκοντο ἡ κεντρικὴ αὐτῆς εἰσόδος καὶ αἱ θύραι ἐπικοινωνίας μεταξὺ τῶν δωματίων, καθόσον τὰ κατώφλια εὐρίσκοντο, ὅπως φαίνεται, εἰς μικρὸν ὕψος ἄνωθεν τοῦ δαπέδου. Δύναται ὅμως νὰ λεχθῆ μετὰ μεγίστης πιθανότητος ὅτι αἱ μεταξὺ τῶν δωματίων θύραι εὐρίσκοντο εἰς τὸ μέσον τῶν διαχωριστικῶν τοίχων, ἐνῶ μία μικρὰ διακοπὴ τοῦ ἀνατολικοῦ θεμελίου εἰς τὴν ΒΑ. γωνίαν τοῦ νοτίου δωματίου (βλ. σχεδ. εἰκ. 2), ἔχουσα πλάτος 0.72μ., δυνατὸν νὰ ὑποδηλοῖ τὴν κεντρικὴν ἢ μίαν τῶν ἐξωτερικῶν εἰσόδων τῆς οἰκίας.



Είκ. 1. Μυκῆναι. Συγγερότητα οίκων νοτίως τοῦ τάφου τῆς Κλυταιμνήστρας.

Τὸ δάπεδον αὐτῆς ἦτο ἐστρωμένον διὰ κιτρινωπῆς γῆς (πλέσιας), ἕχνη τῆς ὁποίας διετηρήθησαν εἰς τὸ βορειότερον μέρος τοῦ νοτίου δωματίου. Τὰ δύο πρὸς Β. δωμάτια εἶναι ἰσομεγέθη καὶ τετράγωνα, μὲ μῆκος πλευρᾶς ἕκαστον 2.50μ., ἐνῶ τοῦ δωματίου πρὸς Ν. αἱ διαστάσεις εἶναι 2.50 × 5.75μ.

Ἐκ τῆς διατάξεως τῶν δωματίων καὶ ἐκ τῆς ὅλης μορφῆς τοῦ οἰκοδομήματος δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἔχομεν εἰς αὐτὸ τὸν τύπον μιᾶς μεγαροσχήμου οἰκίας. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ δεχθῶμεν ἢ ὅτι ἡ κεντρικὴ εἴσοδος τῆς οἰκίας εὐρίσκετο πρὸς Β., ὅποτε ὁ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο σχηματιζόμενος ὡς δωμάτιον χῶρος θὰ ἀπετέλει τὴν στοάν ἢ τὴν αἵθουσαν τῆς οἰκίας, ἢ ὅτι — ὅπως φαίνεται πιθανώτερον — ἡ κεντρικὴ εἴσοδος εὐρίσκετο πρὸς Ν., ὅποτε τὸ πρὸς τὴν πλευρὰν ταύτην χαρακτηρισθὲν ὡς δωμάτιον θὰ ἦτο ἀπλῶς, λόγῳ τοῦ μεγάλου του βάθους, μία ὑπαίθριος αὐλὴ ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας.

Τὴν ἀνωτέρω οἰκίαν εἶχον χρονολογήσει ἄλλοτε προχειρᾶς μεταξὺ τῆς ΥΕ II καὶ τῆς ΥΕ IIIA περιόδου (βλ. Ἔργον 1959, σ. 103). Ἄλλ' ἐκ τῆς προσεκτικωτέρας μελέτης τῶν συγκεντρωθέντων μεγάλων θραυσμάτων ἀγγείων ἐκ τινος κοιλοτήτος τοῦ φυσικοῦ βράχου (βόθρου ἀπορριμμάτων;), κειμένης ἔξωθι τῆς ΝΔ. γωνίας τοῦ οἰκοδομήματος (βλ. σχεδ. καὶ πίν. 114α ἔμπροσθεν ἀριστερᾶ, ὡς καὶ πίν. 115), ἡ χρονολογία τοῦ τελευταίου δύναται ἤδη νὰ προσδιορισθῇ ἀσφαλῶς μεταξὺ τοῦ τέλους τῆς ΜΕ ἐποχῆς καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ΥΕ περιόδου· ἀνήκει δηλ. εἰς τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, εἰς ἣν καὶ ὁ ὀλίγον βορειότερον ἀποκαλυφθεὶς ἐξωτερικὸς (Β) ταφικὸς περίβολος. Πρὸς τὴν χρονολογίαν δὲ ταύτην συμβιβάζεται καὶ τὸ ὀρθογώνιον σχῆμα τῆς οἰκίας ἀντὶ τοῦ συνήθους ἀψιδοειδοῦς τῶν πρωιμωτέρων μεσοελλαδικῶν χρόνων. Εἴτε δὲ πρόκειται περὶ συνήθους οἰκίας μὲ τρία κατὰ σειρὰν δωμάτια εἴτε περὶ οἰκίας κατὰ τὸ τυπικὸν μεγαροειδὲς σχῆμα, ἀποτελεῖ πάντως αὕτη τὴν πρώτην ἀποκαλυπτομένην ἐν Μυκῆναις ἀρτίαν οἰκίαν τῆς μεσοελλαδικῆς ἐποχῆς καὶ ἀποδεικνύει ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἥδη αὐτῆς κατφεύγει εἰς τὰς Μυκῆνας οὐχὶ μόνον τὸ ὕψωμα τῆς ἀκροπόλεως ἀλλὰ καὶ ὁ περίξ ὀμαλὸς χῶρος, τοῦλάχιστον ἡ νοτιοδυτικῶς αὐτῆς ἐκτεινομένη κλιτύς.

Ἡ παροῦσα οἰκία ἦτο ἤδη κατεστραμμένη, καθ' ὃν χρόνον ἐκτίσθη ἡ παραπλεύρως Δυτικὴ Οἰκία κατὰ τὴν ΥΕ IIIB ἐποχὴν. Ὁ χῶρος αὐτῆς ἐχρησίμευε τότε ὡς διάβασις πρὸς τὴν εἴσοδον τῆς Δυτικῆς Οἰκίας, τὴν φέρουσαν ἀπ' εὐθείας εἰς τοὺς βοθηθικοὺς χώρους ἐκείνης (βλ. σχεδ. εἰκ. 2). Τοῦτο ἀποδεικνύεται σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τῆς ἐπιχώσεως τοῦ πρώτου ἐκ Β. δωματίου ἐκαλύπτετο ὑπὸ τῶν αὐτῶν τεμαχίων τοιχογραφιῶν, ἅτινα ἐκάλυπτον καὶ τὸ δάπεδον τοῦ διαδρόμου ἔξωθι τοῦ πρώτου δωματίου τῆς Δυτικῆς Οἰκίας. Πρέπει ἀκόμη νὰ προσθέσω ὅτι ἡ ἐπίχωση εἰς τὰ δύο πρὸς Β. δωμάτια δὲν εἶναι ἀκόμη γνωστὸν ἐὰν εἶναι σύγχρονος μὲ τὴν οἰκίαν ἢ ἐὰν ἐσχηματίσθη μετὰ τὴν καταστροφὴν αὐτῆς.

Μολονότι τὰ συγκεντρωθέντα ὀλίγα μικρὰ θραύσματα ἀγγείων δὲν ἐμελετήθησαν εἰσέτι λεπτομερῶς, ἐκ τῆς προχείρου ὅμως ἐξετάσεως αὐτῶν φαίνεται πιθανώτερον ὅτι ἀνήκουν εἰς ἐποχὴν μεταγενεστέραν τοῦ χρόνου κατασκευῆς τῆς οἰκίας. Πρέπει, τέλος, νὰ ἀναφέρω ὅτι κατὰ τὸν καθαρισμὸν τοῦ μεσαίου δωματίου εὐρέθη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ φυσικοῦ βράχου μικρὸς κτιστὸς ἀγωγὸς, βαίνων διαγωνίως πρὸς τὸ δωμάτιον μὲ κατεύθυνσιν ἀπὸ ΝΔ. πρὸς ΒΑ. καὶ μὲ τὴν ἀπαραίτητον σχετικὴν κλίσιν.

Κατὰ τοὺς ἑλληνιστικοὺς χρόνους ὁ χώρος τῆς οἰκίας δὲν φαίνεται νὰ διεταράχθῃ ἐκ μεταγενεστέρων οἰκοδομῶν, ἀλλὰ παρέμεινε πιθανώτατα καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὡς εἶδος αὐτῆς τῶν ἀνατολικῶς ἀποκαλυφθέντων ἑλληνιστικῶν κτισμάτων. Εἰς τὸ σχηματιζόμενον ὅμως ὀπισθεν τοῦ νοτιωτέρου δωματίου τῆς οἰκίας μικρὸν τετράγωνον τμήμα, τὸ ὁποῖον, ἀποχωριζόμενον ἀπὸ τοῦ πρὸς Ν. καὶ εἰς χαμηλότερον ἐπίπεδον ἐκτεινομένου χώρου δι' ἑνὸς ἀναλημματικοῦ τοίχου (βλ. σχεδ. εἰκ. 2 καὶ πίν. 113α), ἐχρησίμευε, καθὼς φαίνεται, ὡς εἶδος ἀνδῆρου τῆς οἰκίας, εὐρέθη μικρὸς ἑλληνιστικὸς ἀγωγὸς ἐκ πηλίνων κεραμίδων, σχήματος ἀνοικτοῦ Π (πίν. 114α.β).

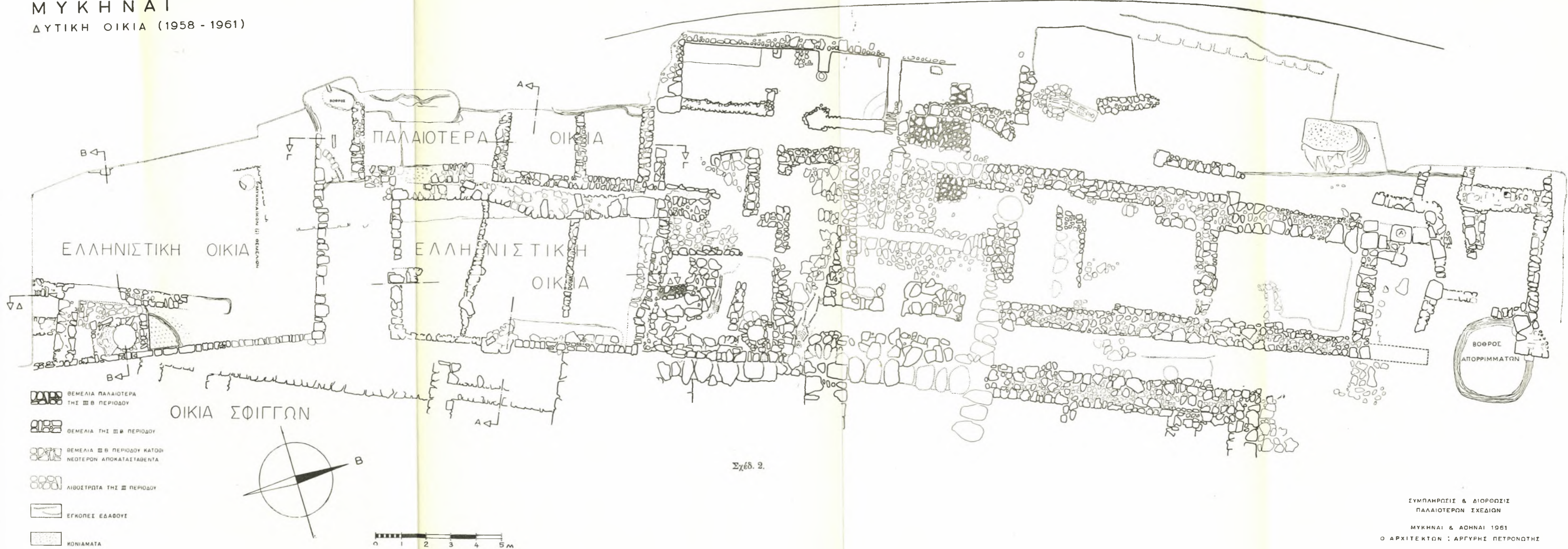
Νοτίως τῆς ἀνωτέρω οἰκίας ὁ φυσικὸς βράχος κατέρχεται ἑλαφρῶς, ἢ πρὸς τὰ ἐκεῖ δὲ ἐπιφάνεια αὐτοῦ παρουσιάζει τεχνητὴν τινα ἰσοπέδωσιν. Εἰς τὸν χώρον αὐτὸν καὶ εἰς ἀπόστασιν 2.20μ., ἀπὸ τῆς μεσοελλαδικῆς οἰκίας εὐρέθη μικρὸν θεμέλιον εἰς σχῆμα Γ, διαστάσεων 2.18 × 1.10 μ., ἐκτισμένον διὰ μιᾶς σειρᾶς μικρῶν λίθων (βλ. σχεδ. εἰκ. 2 καὶ πίν. 116α)· εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἀβαθῆς λάκκος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου διετηρεῖτο τεμάχιον μεγάλου μυκηναϊκοῦ πίθου. Τὸν προορισμὸν τοῦ προκειμένου κτίσματος δὲν ἠδυνήθησαν νὰ προσδιορίσω.

Ἀνατολικῶς τῆς μεσοελλαδικῆς οἰκίας ὁ φυσικὸς βράχος κατέρχεται ἀποτόμως εἰς βάθος 1.20μ., διὰ τὴν ἀνατολικὴν ἐπιφάνειαν ἐπειτα μέχρι τοῦ δυτικοῦ τοίχου τῆς Οἰκίας τῶν Σφιγγῶν μίαν ἰσοπεδωμένην ἐπιφάνειαν ἐν εἶδει πλατείας. Εἰς ὀλόκληρον τὸν χώρον τοῦτον οὐδὲν ἔχνος μυκηναϊκοῦ θεμελίου ἐνεφανίσθη. Ἴσως νὰ κατεστράφησαν ταῦτα ὀλοσχερῶς κατὰ τὴν μεταγενεστέραν χρησιμοποίησιν τοῦ χώρου· δὲν ἀποκλείεται ὅμως καὶ νὰ ἔμενε πάντοτε οὗτος ἐλεύθερος, διὰ τὴν χρησιμεύη ὡς μία μικρὰ πλατεῖα δυτικῶς τῆς Οἰκίας τῶν Σφιγγῶν· εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ κεντρικὴ εἴσοδος τῆς τελευταίας ταύτης οἰκίας εὐρίσκετο πρὸς τὴν ἀνατολικὴν πλευράν. Ἐὰν τὰ πράγματα ἔχουν τοιοῦτοτρόπως, ἢ ἀρχικὴ μου ἄποψις ὡς πρὸς τὴν ἑκτασιν τῆς ὁδοῦ μεταξὺ τῆς Δυτικῆς Οἰκίας καὶ τῆς Οἰκίας τοῦ Λαδευπόρου πρέπει νὰ ἀναθεωρηθῇ : εἶναι δηλαδὴ πιθανώτερον ὅτι ἡ ὁδὸς αὕτη δὲν ᾠδήγει εἰς ἀδιέξοδον ὀλίγον βορειότερον τῆς θέσεως τοῦ ἑλληνιστικοῦ πίθου, ὡς ἀρχικῶς ὑπέθεσα, ἀλλὰ συνέχιζε καὶ περαιτέρω πρὸς Ν. κατὰ μῆκος τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τῆς Οἰκίας τῶν Σφιγγῶν, τὸ σχηματιζόμενον δὲ « δόντι » βορείως τοῦ ἑλληνιστικοῦ πίθου ἀπετέλει ἀπλῶς

ΜΥΚΗΝΑΙ

ΔΥΤΙΚΗ ΟΙΚΙΑ (1958 - 1961)

Ο Δ Ο Σ Π Ρ Ο Σ Α Κ Ρ Ο Π Ο Λ Ι Ν



ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΣ & ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ
ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ
ΜΥΚΗΝΑΙ & ΑΘΗΝΑΙ 1961
Ο ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝ : ΑΡΓΥΡΗΣ ΠΕΤΡΟΝΟΣ

ἀνάλημμα διὰ τὸ « μπάζωμα » τῆς ὁδοῦ, ἀνάλογον πρὸς τὸ εὐρισκόμενον καὶ εἰς τὸ βόρειον ἄκρον αὐτῆς μεταξύ τῶν δύο οἰκιῶν.

Ἐν τῷ χώρῳ τῆς ἀνωτέρω πλατείας εἶχε καταληφθῆ κατὰ τὴν ἑλληνιστικὴν ἐποχὴν ὑπὸ δύο μεγάλων οἰκιῶν, αἵτινες διετήρησαν τὰ θεμέλια αὐτῶν εἰς ἱκανὸν ὕψος (βλ. σχεδ. καὶ πίν. 117α,β). Ἡ μία, ἥτις ὀρίζεται πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς μεσοελλαδικῆς οἰκίας, πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Δυτικῆς Οἰκίας καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Οἰκίας τῶν Σφιγγῶν, σώζεται καλῦτερον (πίν. 117α). Ὁ δυτικὸς αὐτῆς τοῖχος προσάπτεται εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ βράχου καὶ βαίνει παραλλήλως πρὸς τὸ ἀνατολικὸν θεμέλιον τῆς μεσοελλαδικῆς οἰκίας, ἐνῶ ὁ βόρειος τοῖχος ἐπικάθηται ἐπὶ τοῦ νοτίου θεμελίου τῆς Δυτικῆς Οἰκίας καὶ ὁ ἀνατολικὸς ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ τῆς Οἰκίας τῶν Σφιγγῶν.

Ἡ οἰκία διαιρεῖται εἰς τρία κατὰ σειρὰν δωμάτια, οἱ τοῖχοι τῶν ὁποίων εἶναι ἐκτισμένοι μὲ προχειρότητα καὶ φαίνεται ὅτι ἀνήκον εἰς τὸ ὑπόγειον τῆς οἰκίας. Ὀλόκληρος ἡ ἑκτασις αὐτῆς εἶχε χρησιμοποιηθῆ πρὸ τῆς ἀνεγέρσεώς της ὡς ἀποθέτης ἀχρήστου κεραμικοῦ ὕλικου, χρονολογουμένου ἀπὸ τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς μέχρι καὶ τῶν ἑλληνιστικῶν χρόνων. Τὰ τελευταῖα ταῦτα κεραμικὰ θραύσματα ἀποτελοῦν καὶ τὸ *terminus ante quem* διὰ τὸν χρόνον ἀνεγέρσεως τῆς ἑλληνιστικῆς ταύτης οἰκίας. Εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐπιχώσιν περιελαμβάνοντο καὶ τινες ὀγκόλιθοι, προερχόμενοι ἐκ τῆς καταστροφῆς τῶν παραπλευρῶς μυκηναϊκῶν οἰκιῶν, ἥτοι τῆς Οἰκίας τῶν Σφιγγῶν ἢ τῆς Δυτικῆς Οἰκίας. Ἐπὶ τῆς ἐπιχώσεως δὲ ἀκριβῶς ταύτης ἦσαν θεμελιωμένοι πάντες σχεδὸν οἱ ἐγκάρσιοι τοῖχοι τῶν δωματίων τῆς οἰκίας (βλ. πίν. 116β, 118α,β καὶ 119α), γεγονός δὲ ὁποῖον ἀποδεικνύει ἐπίσης τὴν ἐντελῶς πρόχειρον κατασκευὴν αὐτῶν.

Νοτίως τῆς ἀνωτέρω οἰκίας καὶ εἰς τὴν αὐτὴν περίπου γραμμὴν ἐκτείνεται δευτέρα σύγχρονος οἰκία. Τῆς τελευταίας ἀπεκαλύφθησαν μόνον ὁ ἀνατολικὸς καὶ ὁ βόρειος τοῖχος. Χωρίζεται ἀπὸ τῆς προηγουμένης διὰ μιᾶς διόδου, ἐκτεινομένης ἀπὸ Α. πρὸς Δ. Πρὸς τὸ νότιον ἄκρον τοῦ ἀνατολικοῦ τοίχου τῆς οἰκίας διετηρήθη τμήμα τοῦ ἐκ κονιάματος ἀρχικοῦ της δαπέδου καὶ παραπλευρῶς αὐτοῦ φρέαρ, τοῦ ὁποῖου δὲν ἐγένετο ἀκόμη ὁ πλήρης καθαρισμός (πίν. 119β).

II. Βορείως τῆς Δυτικῆς Οἰκίας ἡ ἀνασκαφὴ ἐπεξετάθη ἐπὶ μικροῦ μόνου χώρου. Σκοπὸς τῆς γενομένης πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην ἐρεῦνης ὑπῆρξεν ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ παρακολούθησις ἐνὸς μυκηναϊκοῦ θεμελίου, οὗτινος μικρὸν τμήμα εἶχεν ἔλθει προηγουμένως εἰς φῶς ἐν συνεχείᾳ τοῦ δυτικοῦ τοίχου τοῦ « μεγάρου » τῆς Δυτικῆς Οἰκίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ μελέτη τῆς διαμορφώσεως τοῦ χώρου μέχρι τῶν ὀρίων τῆς Οἰκίας τῶν Ἀσπίδων.

Τὸ μυκηναϊκὸν θεμέλιον προχωρεῖ πρὸς Β. μέχρι μήκους 2.85 μ., ἔπειτα δὲ διακόπτεται ἄνευ περαιτέρω συνεχείας. Φαίνεται ὅτι συνεδέετο μὲ τὴν

Δυτικὴν Οἰκίαν καὶ ὅτι ἀπετέλει μικρὸν ἀνάλημμα βοθητικοῦ τινος χώρου ὀπισθεν αὐτῆς.

Παραπλευρῶς τοῦ θεμελίου τούτου εὐρέθησαν ἄλλα μεταγενέστερα θεμέλια ἀνήκοντα εἰς ἑλληνιστικὴν οἰκίαν, τῆς ὁποίας ὁ δυτικὸς τοῖχος, βαίνων κατὰ μῆκος τῆς τομῆς τοῦ βράχου ὀπισθεν τοῦ μεγάρου (βλ. σχεδ. εἰκ. 2), εἶχεν ἀποκαλυφθῆ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη.

Εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ ἐρευνηθέντος τούτου χώρου καὶ εἰς ἀπόστασιν 3.10 μ. ἀπὸ τῆς ΒΑ. γωνίας τῆς Δυτικῆς Οἰκίας ἀπεκαλύφθη ἀβαθῆς λάκκος ἀπορριμμάτων, διαμέτρου 3.00 μ. καὶ βάθους 0.70 μ. Ἐντὸς τοῦ λάκκου τούτου εὐρέθησαν τὸ ἐν πίν. 120α τεμάχιον μολύβδου, εἰς σχῆμα δίσκου, χρησιμεῖον πιθανώτατα ὡς μέτρον βάρους, καὶ τὰ ἐν πίν. 120β.γ, 121α - γ, 122α.β καὶ 123α.β ἀγγεῖα, ἅτινα χρονολογοῦνται ἀπὸ τῶν ἀρχῶν μέχρι τοῦ τέλους περίπου τῆς ΥἚ IIIB περιόδου, ἥτοι ἀνήκουν εἰς τοὺς χρόνους, καθ' οὓς ὑφίστατο ἡ Δυτικὴ Οἰκία, ἐκ τῆς ὁποίας ἀσφαλῶς καὶ προέρχονται.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Μ. ΒΕΡΔΕΛΗΣ



Ἡ ΝΔ, τῆς Λυτικῆς οἰκίας παλαιότερα οἰκία, δρωμένη ἀπὸ Ν. (ἀριστερὸν ἄκρον τῆς εἰκ).



β. Ἡ οἰκία τῆς ἀνωτέρω εἰκόνας δρωμένη ἀπὸ Β.



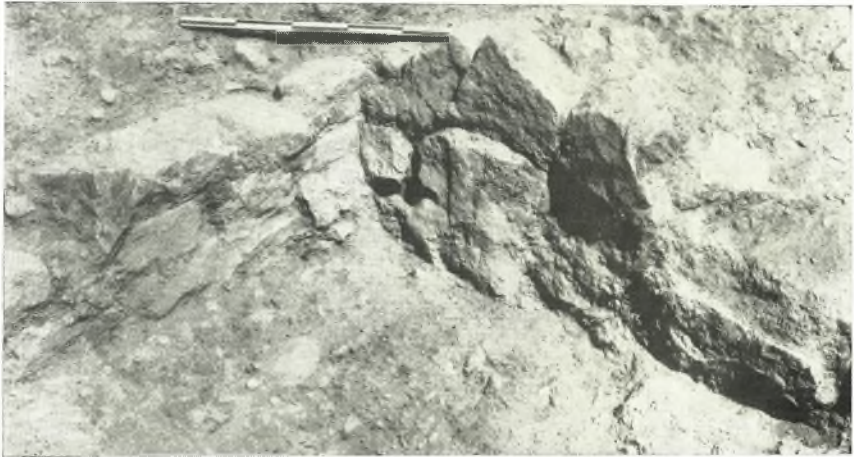
α. Ἡ οἰκία τῶν δύο προηγουμένων εἰκόνων ἀπὸ Ν. Ἐμπροσθεν ἀριστερὰ ἢ ἐντὸς τοῦ βράχου κοιλότης, ἔνθα εὗρέθησαν τὰ χρονολογούντα τὴν οἰκίαν τεμάχια ἀγγείων.



β. Σύστημα μικρῶν ἀγωγῶν (κτιστοῦ καὶ πηλίνου) τῶν ἐλληνιστικῶν χρόνων εἰς τὸ νοτιώτερον τμήμα τῆς μεσοελλαδικῆς οἰκίας.



*Η εις τὸ ΝΔ. ἄκρον τῆς οἰκίας κοιλότης μετὰ τὰ εὐρεθέντα ἐν αὐτῇ τεμάχια ἀγγείων.



α. Θεμέλιον (μυκηναϊκόν;) εις σχῆμα Γ Νοτίως τῆς ΜΕ οἰκίας.



β. Ὀγκόλιθος καὶ κεραμικὰ θραύσματα ὡς «γέμισμα» τοῦ ὑπογείου τῆς ἐλληνιστικῆς οἰκίας.



β. Γενική άποψη των αποκαλυφθέντων κτισμάτων: Δυτ. ΟΙΚ(τα), ΜΕ. ΟΙΚ(τα), ΕΛΛ(ληνιστικά) ΟΙΚ(τα): ΟΙΚΙΑ ΣΦΙΓΓΩΝ.



α. Έλληνιστικά οίκια ανατολικάς της μεσοελλαδικής και νοτίως της Δυτικής οίκιας.



β. Τρόπος θεμελιώσεως των εγκαταστάσεων τοίχων της οικίας.



α. Νότια όψις της οικίας.



β. Τμήμα δαπέδου και παραπλεύρως φρεάρι της νοτιωτέρας
έλληνοστυλιῆς οἰκίας.



α. Ὀγκόλιθοι καὶ κεραμεῖνὰ θραύσματα εἰς «γέμισμα»
τοῦ ὑπογείου τῆς οἰκίας.



α. Μολύβδινος δίσκος ἐκ τοῦ βόθρου ἀπορριμμάτων βορείως τῆς Δυτικῆς οἰκίας.



β. Ἀμφορεύς ἐκ τοῦ βόθρου ἀπορριμμάτων.



γ. Λεπτομέρεια διακοσμῆσεως τοῦ παραπλεύρως ἀμφορέως.



α-β. Ψευδόστομοι ἀμφορείς ἐκ τοῦ βόθρου ἀπορριμμάτων.



γ. Ψευδόστομοι ἀμφορείς ἐκ τοῦ βόθρου ἀπορριμμάτων.



α. Διακόσμησης ὄμου τοῦ ψευδοστόμου ἀμφορέως τῆς εἰκόνας τοῦ πίν. 121γ δεξιά.



β. Σκύφος ἐκ τοῦ βόθρου ἀπορριμμάτων.



α. Ποτήρια ἐκ τοῦ βόθρου ἀπορριμμάτων.



β. Δεκανίδες ἐκ τοῦ βόθρου ἀπορριμμάτων.